

Fransche schip kunnen overbrengen, maar wij moesten de klippen over en in onzen toestand was dat onmogelijk zonder anker-touw. En om ons dat te zenden, had het Fransche schip een boot uitgerust. Zij kwam flink vooruit, met een stuurman en 12 roeiers bemand. Helaas, aan de eerste rij klippen gekomen, greep een golf het vaartuig in de flank aan en verpletterde het tegen een rotspunt. — Een tweede bootje volgde: ditmaal konden wij aan het roer een nog zeer jongen man zien staan. Deze boot kwam de eerste hindernis te boven; toen echter boorde een plotseling verschijnende rotspunt haar in den grond en 12 mannen verdwenen in het schuim der branding. Het was ontzettend! Één kreet van wanhoop en medelijden welde uit aller borst. In onzen gevaarlijken toestand ten ondergang gedoemd, vroegen wij ons af of de bevelhebber van het fregat nog meer levens zou wagen, die aan zijn bevel waren toevertrouwd, om ons te redden, ons Engelschen, d. i. tegenstanders, ten minste mededingers. Toch verscheen er een derde boot, ditmaal door een officier bestuurd; 16 matrozen omklemden de riemen. Nog zie ik het onverschrokken gelaat van dien

officier voor mij; hij hield het roer en scheen allen aan te vuren en te bezielen. De boot gleed snel over het water en ving een golf op, die haar geheel overdekte en aan ons oog onttrok. 't Was slechts voor een oogenblik.

Onwrikbaar op zijn post, had de officier den juisten koers weten te houden; tweemaal verhief de boot zich op den achterstevan als een steigerend paard en schuurde met den bodem langs de rotsen, als zou zij de kiel te pletter stooten tegen de scherpe rots-punten, en tweemaal kwam zij ook weer behouden neer. Eindelijk kwam zij in de thans rustiger wateren, waarin langzaam maar zeker »the Swan» begon te zinken.

Slechts een enkel woord heb ik hier nog bij te voegen: het transport had geregeld plaats en zonder verder letsel konden wij allen onze gevaarvolle plaats verlaten. Een uur later waren wij allen in veiligheid op het dek van het fregat. Het was hoog tijd: »the Swan» spleet over de volle lengte en het bruisende water, hierdoor nog meer in beroering gebracht, overdekte de rots met torenhooge golven.

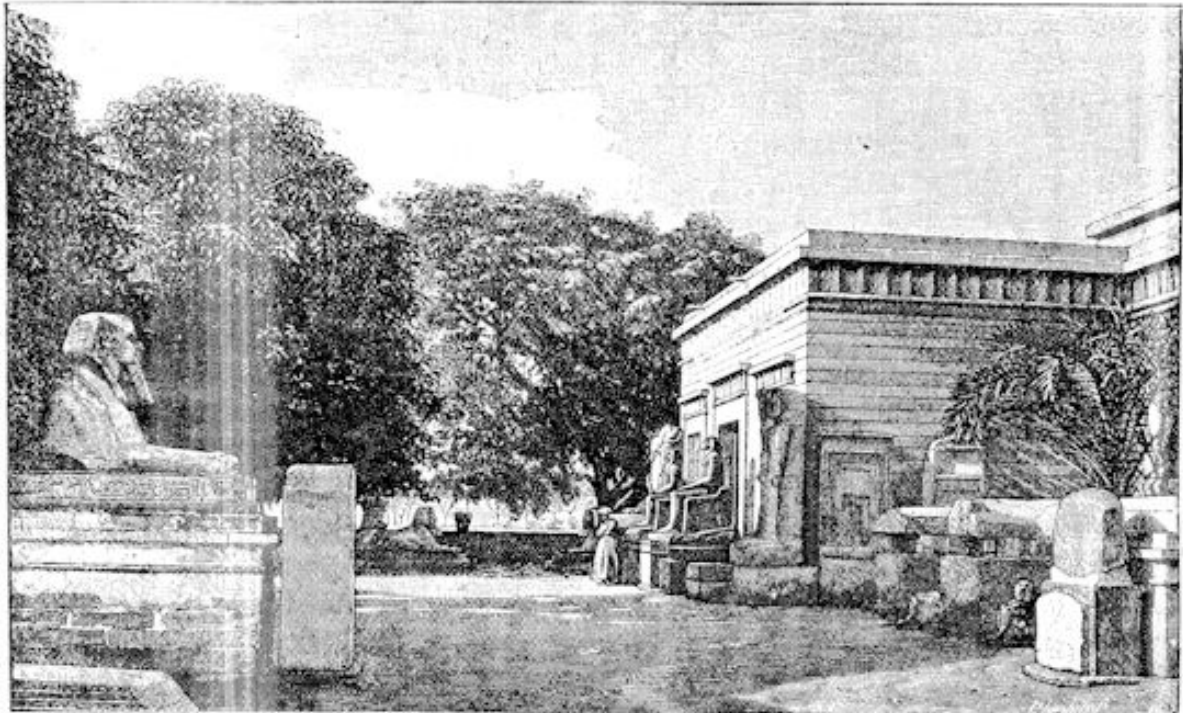
Vert. door GEERTRUIDA.

EEN KIJKJE IN EN OM HET MUSEUM VAN BOULAK.

Boulak of Bulak ligt in Midden-Egypte en telt met de hoofdstad Kaïro ruim 300.000 inwoners. 't Is een schoone stad en bezit een Museum, dat wel een dër merkwaardigste is van geheel de wereld. Wat een

Museum is, zullen velen uwer wel weten. Oudtijds was Museum een tempel aan de Muzen (Zanggodinnen), daarna aan kunsten en wetenschappen gewijd. Voor het eerst werd die naam gegeven aan een gedeelte

HET BOULAK-MUSEUM.

van het koninklijke paleis in Alexandrië, en wel aan dat waarin zich de beroemde boekerij bevond. Thans geeft men dien naam aan gebouwen, ingericht ter bewaring van oude klassieke gedenkstukken van kunst, van zeldzame en belangrijke voorwerpen uit het geheele gebied der Natuurlijke Historie. Bijna elke groote stad heeft haar museum. Leiden bezit er een, rijk aan voorwerpen uit de Natuurlijke Historie, en een dat uitmunt door een prachtige verzameling van Grieksche, Romeinsche, Germaansche, Egyptische en Indische oudheden. In 's-Gravenhage vindt men het Prins Maurits huis, als Museum van zeldzaamheden. Amsterdam heeft zijn Rijksmuseum en zoo, gelijk ik zeide, bezit elke groote stad haar Museum.

Wanneer gij in eene stad komt, waarvan gij weet dat daar een Museum is, raad ik u zeer aan daarin een kijkje te nemen. 't Is zeer nuttig en leerzaam. Gij ziet daar vele dingen, die in verband staan tot de geschiedenis der menschheid. Zulk een Museum is een boek, dat geopend voor u ligt en u van bladzijde tot bladzijde bekend maakt

met gebeurtenissen zoo treffend, als geen gewoon boek in staat is te geven.

Wij zullen later wel eens gelegenheid hebben met u een Museum in Nederland te bezoeken. Voor heden bepaal ik er mij bij met u naar Egypte te gaan en daar het Museum Boulak te bezichtigen, waarvan onze plaat u eene voorstelling geeft.

Boulak, gelijk ik u reeds gezegd heb, is eene schoone stad met schaduwrijke tuinen dicht bij den Nijl gelegen. Men vindt daar nog de puinhopen van ondergegane rijken, wier koningen weleer de beheerschers waren van vele Afrikaansche en Aziatische landen. Treedt men het Museum binnen, dan ziet zich de bezoeker eensklaps geplaatst tusschen koningen, koninginnen, priesters, bevelhebbers en raadslieden, die wel stom zijn, maar toch spreken van vroegere tijden en vroegere grootheid. Vele van die beelden zijn ongeschonden bewaard gebleven. Het eerste dat den bezoeker treft is het beeld van den koning Chephren, een broeder van Cheops den bouwmeester van een der pyramiden, die reeds achttien eeuwen in zijn graf had

gerust, toen Abraham in Egypte kwam.

De koning zit op een troon waarvan de rug tamelijk hoog is. De linkerhand rust op zijne knie, terwijl de rechterhand gesloten is. Het hoofd is beschermt door de vleugels van een havik, welke vogel het zinnebeeld was van bescherming. Zijn baard is gespitst, zooals slechts de Farao's dien dragen mochten. Beide zijden van den troon zijn beschilderd met de ineengeweven Lotusbloem en Papyrus plant, 't geen de vereeniging be-

en zij slechts werken konden met bronzen beitels. Meer dan een menschen leeftijd is er toe noodig geweest om dit beeld te schep- pen en er den glans aan te geven, dien het nog bezit.

Ziehier een tweede beeld, dat ons den Sheikh-el-Beled te zien geeft. Het is niet van steen, maar van hout. Toen dit opge- haald werd uit zijn graf, waarin het duizenden jaren gerust had, en de werklieden het gelaat ontbloot hadden, riepen zij allen

HET BEELD VAN CHEPHRON.

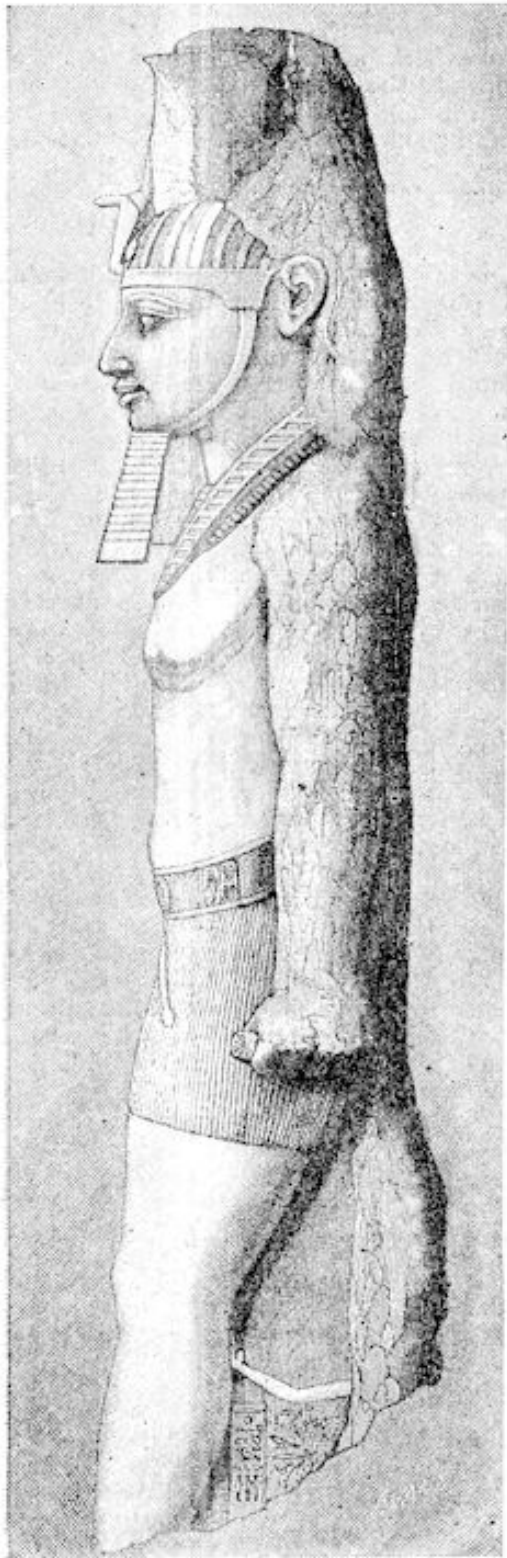
DE SHEIK-EL-BELED.

duidt van Opper- en Beneden Egypte. Merkwaardig vooral is de uitdrukking van het gelaat, 't welk duidelijk de kenteekenen draagt, dat het een portret en geen verdichte voorstelling is. Het hoofd is eenigzins opgeheven, en mond en oogen wijzen er op, dat men hier geen denkbeeldigen Farao ziet, maar de persoonlijke trekken van koning Chephren.

Het beeld is gehouwen uit Dioriet, een donkergroen gesteente, dat tot de hardste rotsoorten behoort. Men verbaast zich er over hoe het den ouden Egyptenaren mogelijk is geweest, een beeld uit zulk gesteente te beitelen, daar het hun aan staal ontbrak

als uit eenen mond: »Dat is onze eigen Sheikh-el-Beled!» (opperhoofd van een dorp, of zooals wij zouden zeggen, burgemeester.) Dit is wel een bewijs, dat het Egyptische type (uitgedrukt beeld) van gelaat in die vier of vijfduizend jaren, sinds het beeld uit de werkplaats van den beeldhouwer kwam, weinig verandering heeft ondergaan. Er werd op dit beeld verder niets gevonden, dat ons iets van den man had kunnen vertellen, en men heeft hem derhalve maar den naam doen behouden, door de opdelvers gegeven: Sheikh-el-Beled.

Dit beeld geeft ons evenwel nog een historische les. Er is wel eens beweerd, dat de

RAMESES, DE KONING VAN MEMPHI.

Farao's (koningen) hunne onderhoorigen verdrukten en tyranniseerden. Maar onze dikhoofdige Sheikh spreekt van het tegendeel. Zijne kloeke houding duidt niet op onderdrukking, en in zijn gelaat is geen spoor te vinden van vrees of slaafschheid. Men zou eerder geneigd zijn te zeggen, dat hij een gerust leventje leidde. Merkwaardig is ook de overeenkomst tusschen hem en koning Chephren. Beiden toonen dat zij iets zijn, en al is de een slechts van hout en de ander uit gepolijst dioriet gehouwen, zij komen flink voor den dag in hunne waardigheid. Zij staan in het Museum tegenover elkander: de koning en de boer, beiden bewust dat zij eene roeping te vervullen hebben; de een om zijn koninkrijk groot te maken; de ander om in zijn dorp welvaart te verbreiden.

Deze beelden en nog vele andere uit het oude rijk werden gevonden in de groote doodenstad van Sakkarah, tusschen de Pyramiden van Aboosir ten noorden en van Dashoor ten zuiden, gelegen op de hoogvlakte van het vruchtbare Nijldal en op de grenzen van de Lybische woestijn. Deze doodenstad was de begraafplaats van Memphis, de voornaamste stad van het Egyptische rijk gedurende de zeven eerste regeerende stamhuizen. Memphis is van de aarde verdwenen, gelijk alle aardse heerlijkheid verdwijnt en verdwijnen moet, om plaats te maken voor de heerlijkheid eener aarde waarop gerechtigheid woont. Alles wat van die stad is overgebleven en gevonden, is naar Kaïro overgebracht, en palmen en zandheuveld bedekken thans die weleer zoo bloeiende en machtige landstreek. Twee kolossale, geschonden figuren van koning Rameses den Groote zijn alleen overgebleven, om ons mede te deelen wie en wat zij vroeger geweest zijn. Memphis was onder de regeering van Rameses de eerste stad des rijks. De zetel van het gouvernement was hooger den Nijl op naar Thebe overgebracht. Willen wij dus iets van Memphis te weten komen, dan moeten wij de palmen en zandheuveld, die haar thans bedekken, verlaten en ons wenden naar de doodenstad van Sakkarah. Door al de opgravingen, die hier hebben plaats gehad, zijn vele voorwerpen

aan den dag gekomen, die ons met de geschiedenis van Memphis bekend maken. Om slechts iets te noemen. De graftombe van den hoveling Ti, die onder het vijfde regeerende stamhuis leefde, bevat in het klein de geheele geschiedenis der oude en verdwenen stad. De wanden van zijn graf zijn versierd en beschilderd met bas-reliefs en hierogliefen. Bas-reliefs zijn half verheven snijwerken, en hierogliefen bevatten het beeldschrift der oude Egyptenaren. Op die afbeeldingen zien wij Ti zooals hij gewoonlijk leeft. Jagen, visschen, roeien, zich bezig houden op zijne landhoeve, allerlei vermaken najagen, en dat zoo duidelijk, dat wij er ons niet in kunnen vergissen. Hierdoor verkrijgt men een beeld uit vroeger eeuwen van het leven der menschen oudtijds in een stad, die als volgt beschreven wordt door een harer dichters: »Ik kwam in de stad. Zij is schoon, zeer schoon, de verzamelaars van alle genietingen des levens. Hare velden zijn vol van liefelijke plaatsen en overvloeiende van vruchten voor het dagelijksch gebruik; hare wateren zijn vol visschen, hare vijvers vol eenden, hare weiden altijd groen en hare prieelen bedekt met bloemen. De tuinen verspreiden een zoeten geur van honig. Hier heerscht ongestoorde vreugde; men kent er geen gebrek; de armen hebben het hier zoo goed als de rijken; het volk draagt op zijne hoofden lederen zakken gevuld met kostelijk water; zij staan aan hunne deuren met bloemen in de hand, met takken en bloemkransen, want de koning zal heden

morgen zijne intrede in de stad houden.»

En toch, naast deze opsomming van het genotrijke leven, dat de bewoners dezer ondergegene stad leidden, leert ons ditzelfde graf, dat zij zich bewust waren van den naderenden dood en van een leven hierna maals. Er zijn in het graf van Ti vele dingen, opschriften en afbeeldingen te vinden, die ons hiervan op de hoogte brengen. Voornamelijk is dit de *Ateuchus Saer*, de heilige tor, die door de Egyptenaren aangezien werd als zinnebeeld van de opstanding uit de dooden, en talrijk zijn de afbeeldingen, die men van dit dier vindt, zoowel op steen als op tegels, terwijl men het bijna in elk graf aantreft, gewikkeld in de mummie (uitgedroogd en gebalsemd) van armen en rijken. Men vindt die tor in de graven nooit als larve of pop, maar altijd als volwassen dier, waardoor de Egyptenaren, gelijk dit ook uit de hierogliefen blijkt, — wilden te kennen geven, dat even als deze kever uit een pop is te voorschijn gekomen, zoo ook de mummie eenmaal uit hare banden zal losgewikkeld worden.

Hoe diep ligt toch op den bodem van het hart, — zelfs van den heiden, — de wetenschap, het geloof, dat er een leven is na den dood!

Bij een volgende gelegenheid hoop ik u nog meer te kunnen verhalen van Oud-Egypte, welks geschiedenis in zulk een nauw verband staat tot het volk, waarvan de Heiland gezegd heeft: »De zaligheid is uit de Joden.»

STUMP.

I

Op een der pleinen van Londen, Trafalgar-Square geheeten, verheft zich een monument, opgericht ter eere van Nelson, een der grootste zeehelden van Engeland. Op datzelfde plein staat ook een groote fontein, wier heldere waterstralen omhoog schieten

en dan in allerlei vormen in een groot bassin (bekken) afdalen. Hier scharen zich dikwijls vele wandelaars, die zich verlustigen in het bobbelen en plassen van 't water, dat vooral des zomers koelte en verfrissing aanbiedt. Menigeen bekruipt daarbij de begeerte, om met de handen in het water te slaan en daarbij den een of ander nat te ma-